

КАРАР

**"2009 һәм 1923 елларга
Татарстан Республикасы
Чирмешән муниципаль районында
кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү "
муниципаль программасын раслау турында**

"Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" гы 06. 10. 2003 №131 – ФЗ, "Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында" 24. 07. 2007 № 209-ФЗ федераль законнар, Татарстан Республикасы законы 21. 01.2010 № 7- ТРЗ "Татарстан Республикасында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында", Федераль закон, 28 12. 13. 2013 № 442-ФЗ (07. 03.2018 редакциясе) " "Россия Федерациясендә гражданнарга социаль хезмәт күрсәтү нигезләре турында" (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән 2018 ел 05 октябрьда үз көченә керде), 14 февраль 67 номерлы боерыгы белән "Россия Федерациясе субъектлары тарафыннан, шул исәптән крестьян фермер хужалыкларын да кертеп, кече һәм урта эшкуарлыкка дәүләт ярдәме күрсәтүгә субсидияләр бирелә торган чараларны гамәлгә ашыруга, шулай ук яшьләр эшкуарлыгына ярдәм итү чараларын гамәлгә ашыруга һәм Татарстан Республикасы кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм инфраструктурасын төзүче оешмаларга, оешмаларга карата таләпләрне раслау турында", Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы **КАРАР ЧЫГАРДЫ:**

1."2019-2023 елларга Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү" муниципаль программасын расларга (1 нче кушымта).

2. Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының финанс бюджет палатасы ел саен чираттагы финанс елына Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы бюджетын формалаштырганда әлегә максатларга Татарстан

Республикасы Чирмешән муниципаль районы бюджетыннан жибәрелә торган программа чараларын гамәлгә ашыруга акча каралырга тиеш.

3. Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенең 13. 09. 2017 елның 430 номерлы "2017 - 2021 елларга Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү" муниципаль программасын раслау турында" (13. 12. 2018 № 576 үзгәрешләре белән) карарын үз көчен югалткан дип танырга.

4. Әлеге Карарны Татарстан Республикасының "Интернет" челтәрендәге хокукый мәгълүматлар рәсми порталына (pravo.tatarstan.ru) һәм Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы сайтына урнаштырырга.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны район Башкарма комитеты житәкчесенең икътисад мәсьәләләре буенча урынбасарына йөкләргә.

Башкарма комитет
рәисе

И.Н. Шәйдуллин

Эчтәлек

Программаның паспорты.....	2-3
1. Гомуми нигезләмәләр	4
2. Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү проблемасының характеристикасы һәм аны программалы ысуллар белән хәл итү кирәклеген нигезләү. Агымдагы вәзгыятьне анализлау.....	5-10
3. Программаның максаты һәм бурычлары.....	10-11
4. Программалы чаралар.....	11
5. Программаны ресурслар белән тәмин итү.....	11-12
6. Программаны тормышка ашыру нәтижәләлегенә көтелгән бәя.....	12
7. Программаны тормышка ашыру белән идарә итү системасы.....	12
Кушымта 1. 2019-2023 елларга Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү программасының төп чаралары.....	13-19
Кушымта 2. Программаны тормышка ашыруга финанслау елына һәм финанслау чыганагына жыелма финанс чыгымнары.....	20
Кушымта 3. “2019-2023 елларга Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районында кече һәм урта эшкүарлыкны үстерү” муниципаль программасын гамәлгә ашыруның мөһим максатчан индикаторлары һәм нәтижәләлеге күрсәткечләре динамикасы.....	21

**"2009 һәм 1923 елларга
Татарстан Республикасы
Чирмешән муниципаль районында
кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү "
муниципаль программасы**

Программаның паспорты

Программаның исеме	“2019-2023 елларга Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районында кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү” муниципаль программасы (алга таба – Программа)
Программа эшләү өчен нигез	"Россия Федерациясендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында" 24. 07. 2007 № 209-ФЗ федераль законы Татарстан Республикасы законы 21. 01.2010 № 7- ТРЗ "Татарстан Республикасында кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында" Татарстан Республикасы “Чирмешән муниципаль районы” муниципаль Уставы нигезендә
Программаның заказчысы	Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаның максаты	Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү өчен уңай шартлар тудыру һәм аның Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының социаль икътисадый үсеше мәсьәләләрен хәл итүдә керткән өлешен арттыру.
Программаның бурычлары	1. Кече һәм урта эшмәкәрлеккә дәүләт ярдәме инфраструктурасы булган яңа формалар булдыру һәм үстерү. 2. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары өчен финанс

	<p>ресурсларыннан файдалану мөмкинлеген арттыру.</p> <p>3. Эшкуарлыкның кадрлар потенциалын үстерү.</p> <p>4. Житештерүне технологик яктан яңадан коралландыруга һәм сәнәгатьтә кече һәм урта эшкуарлык субъектларының хезмәт житештерүчәнлеген арттыруга ярдәм итү, шулай ук авыл жирлегендә кече хужалыкларны тотрыклы үстерү өчен шартлар тудыру.</p> <p>5. Икътисадый актив халыкны эшмәкәрлек эшчәнлегенә жәлеп итү.</p> <p>6. Инновацион һәм конкуренциягә сәләтле продукция житештерү өчен кирәкле технологияләр кертүгә ярдәм итү.</p> <p>7. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына дәүләт хезмәтләре күрсәтүнең сыйфатын күтәрү, кече һәм урта эшкуарлык субъектларын норматив хокукый һәм консультация белән тәмин итү.</p> <p>8. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары эшчәнлегенә мониторинг һәм мәгълүмати ярдәм күрсәтү.</p> <p>9. Социаль эшкуарлыкны үстерүгә ярдәм күрсәтү.</p>
<p>Мөһим максат индикаторлары һәм күрсәткечләр программасы.</p>	<p>Программаны тулысынча гамәлгә ашыру 2023 ел ахырына кадәр мөмкинлек бирәчәк:</p> <p>1. Чирмешән муниципаль районы территориясендә эшчәнлек алып баручы кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары коллективын 432 берәмлеккә кадәр арттыру.</p> <p>2. Шәхси эшмәкәрләргә исәпкә алып, кече һәм урта предприятиеләрдә эшләүчеләр санын арттыру (шул исәптән үзмәшгуль гражданны 1692 кешегә кадәр легальләштерү).</p> <p>3. Тулаем территориаль продуктның гомуми күләмендә кече һәм урта эшмәкәрлек өлешен 19,0% ка кадәр арттыру.</p> <p>4. Кече предприятиеләр тарафыннан житештерелә торган продукция һәм хезмәтләр әйләнешенә (шул исәптән микропредприятиенә дә кертеп), 1285615,9 мең сумга кадәр үсешенә.</p> <p>5. Кече һәм урта эшкуарлык субъектлары гына да катнашкан муниципаль заказчыларны сатып алу өлешен 34% ка кадәр арттыру.</p> <p>6. Чирмешән муниципаль районының тупланма бюджетында салым керемә һәм салым булмаган керемнәрнең гомуми күләмендә кече һәм урта</p>

	эшмәкәрлек субъектларыннан салым һәм салым булмаган керемнәре өлешен 20,0% ка кадәр арттыру.																		
Программаны гамәлгә ашыру сроклары.	2019-2023 еллар																		
Программаны гамәлгә ашыручылар	Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитетының структур подразделениеләре, жирле үзидарә органнары, муниципаль бюджет учрежденияләре.																		
Программаны башкарышучылар.	Эшчәнлек максаты-бизнеска ярдәм итү һәм аны үстерү булган кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары, учрежденияләр, (киләшенү буенча) оешмалар, жәмгыять берләшмәләре.																		
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганақлары. Программаны тормышка ашыруның көтелгән соңгы нәтижәләре (максатлар һәм бурычлар буенча)	<p>Программаны финанслауның гомуми планлаштырылган күләме 72800 мең сум тәшкил итә.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Ел</th> <th>РБ акчасы</th> <th>Чирмешән муниципаль районы бюджеты акчалары</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2019</td> <td>12 400</td> <td>6 420</td> </tr> <tr> <td>2020</td> <td>11 300</td> <td>11 420</td> </tr> <tr> <td>2021</td> <td>4 000</td> <td>6 420</td> </tr> <tr> <td>2022</td> <td>4 000</td> <td>6 420</td> </tr> <tr> <td>2023</td> <td>4 000</td> <td>6 420</td> </tr> </tbody> </table> <p>Программаны финанслау күләме фаразланган һәм Татарстан Республикасы Законы нигезендә, шулай ук кече һәм урта эшмәкәрлеккә дәүләт ярдәме күрсәтүгә юнәлдерелгән республика бюджеты акчаларын бирү йомгақлары буенча ел саен төзәтмәләр кертелергә тиеш.</p>	Ел	РБ акчасы	Чирмешән муниципаль районы бюджеты акчалары	2019	12 400	6 420	2020	11 300	11 420	2021	4 000	6 420	2022	4 000	6 420	2023	4 000	6 420
Ел	РБ акчасы	Чирмешән муниципаль районы бюджеты акчалары																	
2019	12 400	6 420																	
2020	11 300	11 420																	
2021	4 000	6 420																	
2022	4 000	6 420																	
2023	4 000	6 420																	
Программаны үтәүне контрольдә тотуны оештыру.	Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитеты.																		

1. Гомуми нигезлэмэләр

Әлеге программа Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерүгә юнәлдерелгән чаралар исемлеген билгеләячәк.

Программа эшләү өчен "Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында" 24. 07. 2007 № 209-ФЗ федераль законнар, Татарстан Республикасы законы 21. 01.2010 № 7- ТРЗ "Татарстан Республикасында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында", "2016-2021 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының социаль-иқътисадый үсеш стратегиясе " Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Советының 29.07. 2016 ел № 50 карары белән расланган дәүләт статистикасы федераль хезмәт мәғлүматлары һәм территорияль органы, кече һәм урта эшкуарлык субъектларының бердәм реестры мәғлүматлары норматив-хокукый база булып тоа.

Әлеге программада түбәндәге төшенчәләр һәм терминнар кулланыла: 1) *кече һәм урта эшмәкәрлек*-товарлар, эшләр һәм хезмәтләр базарында кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары эшчәнлеген билгели торган иқътисад секторы;

кече һәм урта эшкуарлык субъектлары-хужалык итүче субъектлар (юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләр), Федераль законда билгеләнгән шартлар нигезендә, 24. 07. 2007 елның 209-ФЗ номерлы "Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында" Федераль законга кече предприятиеләргә, шул исәптән микропредприятиеләргә һәм урта предприятиеләргә, алар турында мәғлүматлар кече һәм урта эшкуарлык субъектларының Бердәм реестрына кертелгән;

2) Алдагы календарь елында хезмәткәрләрнең уртача саны кече һәм урта эшкуарлык субъектларының һәр категориясе өчен хезмәткәрләрнең уртача санының түбәндәге чик күрсәткечләреннән артмаска тиеш:

урта предприятиеләр өчен 101 дән 250 гә кадәр кеше;

кече предприятиеләр өчен 100 кешегә кадәр; кече предприятиеләр арасында 15 кешегә кадәр микропредприятиеләр аерылып тора.

3) Товарлар сатудан кәргән керем (эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү) өстәмә кыйммәткә салым яки активларның баланс бәясе (матди булмаган активларга төп акчаларның калдык бәясе) исәпкә алмыйча, алдагы календарь елы өчен Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан кече һәм урта эшкуарлык субъектларының һәр категориясе өчен билгеләнгән чик дәрәжәләрдән артмаска тиеш.

Календарь елда микропредприятие, кече предприятие яки урта предприятие хезмәткәрләренең уртача саны аның барлык хезмәткәрләрен, шул исәптән гражданлык - хокукый килешүләр буенча эшләүче хезмәткәрләрен исәпкә алып яисә реаль фәйдаланылган вакытны исәпкә алып, уртақ эш белән, вәкилләкләр, филиаллар һәм

башка аерымланган бүлекчэлэр хезмэткэрлэрен, элеге микропредприятиелэр, кече предприятиелэр яки урта предприятиелэр яисэ предприятиелэр хезмэткэрлэрен исэпкэ алып билгелэнэ. Календарь ел өчен товарларны сатудан кERGэн табыш Россия Федерациясе Салым кодексы белэн билгелэнгэн тэртиптэ билгелэнэ. Активларның баланс бэясе (төп чараларның һәм матди булмаган активларның калдык бэясе) бухгалтерлык исэбе турында Россия Федерациясе законнары нигезендэ билгелэнэ;

кече инновацион предприятиелэр (компаниялар) - инновацион эшчэнлек алып баручы кече эшмэкэрлек субъектлары.

II. Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү проблемасының характеристикасы һәм аны программалы методлар белән хәл итү кирәклеген нигезләү, ағымдагы вазгыятьне анализлау.

кече һәм урта эшқуарлық үсеше базар иқътисады эшчәнлегенең мөһим шарты булып тора һәм әһәмияткә ия. Гражданнарның иминлеген күтәрү районның тотрыклы иқътисады үсешен тәмин итү эшмәкәрлекне актив үстерүдән башка мөмкин түгел. Кече һәм урта бизнес секторы эшсезлекне киметүдә, жирле бюджет керемнәрен арттыруда, халыкның керемнәре дәрәжәсен күтәрүдә мөһим роль уйный.

Кече һәм урта эшқуарлық субъектлары старт капиталында түбән ихтыяжлылығы, ликвидлыкның югары дәрәжәсе, үз эшчәнлекләрен тиз переориентациялугә сәләтлелеге белән характерлана. эре фирмалар белән көндөшлек итәргә мөмкинлеге булмау сәбәпле, алар бик теләп коммерциячел тәвәккәллеккә баралар, житештерү буенча, финанс һәм техник идеяләр даими эзләнүдә торалар. Кече фирмаларның күпчелеге өчен хас тар специализация, хәтта вак серияле һәм аерым житештерү шартларында да аларга шактый югары житештерүчәнлек һәм сыйфатка ирешергә мөмкинлек бирә.

Кече һәм урта эшмәкәрлек мөмкинлекләреннән берсе-икенчел халыкны эш белән тәмин итү таралышы, бу исә халык өчен өстәмә керем чыганақлары бирә торган кече һәм урта бизнесның социаль юнәлешенә басым ясый.

Ахыр чиктә, күпләргә нәкъ менә кече бизнес тормышта үз урынын табарга, ижат һәм эшлекле сыйфатларны күрсәтергә ярдәм итә. Нәкъ менә кече эшмәкәрлек өлкәсендә яңа урта сыйныф формалаша – ул, соңгы вакытта бик күп игътибар бирелүче, гражданлык жәмгыяте барлыкка килү нигезе.

Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының үз продукциясен чыгару һәм хезмәт күрсәтү белән күбрәк шөгыйльләнүенә ирешергә кирәк. Продукция житештерү һәм эшкәртү белән шөгыйльләнүче эшмәкәрләр санын арттыру өстендә эш өстенлекле юнәлешләрнең берсе булырга тиеш.

Бүген Чирмешән муниципаль районында кече һәм урта эшмәкәрлекнең ролен көчәйтүгә басым ясалды.

Хәзерге вакытта кече һәм урта предприятиеләр Чирмешән муниципаль районының барлык тармақларында диярлек эшчәнлек алып бара.

**Татарстан Республикасы Чирмешән районьнда эшмәкәрлек өлкәсен
үстерүнең төп тенденцияләре**

Күрсәткеч	2015 ел (факт)	2016 ел (факт)	2017 ел (факт)	2018 ел (факт)
Икътисади актив кече һәм микропредприятиеләр саны (Татарстанстат мәгълүматлары буенча)	81	72	74	66
Республика салым органнарында теркәлүне яки яңадан теркәү узган шәхси эшмәкәрләр, берәмлекләр. (Татарстанстат мәгълүматлары буенча)	311	321	336	341
ВТП да кече һәм урта эшмәкәрлек өлеше, проценты. (Татарстанстат мәгълүматлары буенча)	28,5	28,5	16,4	16,7(бәя)
Кече эшмәкәрлек субъектлары буенча исемлек хезмәткәрләре саны, кеше. (Татарстанстат мәгълүматлары буенча)	718	648	642	649

Кече һәм урта эшкуарлык үсешен характерлаучы күрсәткечләрнең берсе-саны һәм структурасы.

Икътисадый актив кече һәм урта бизнес субъектлары саны 2019 ел башына 407 берәмлек тәшкил итте, бу 2017 ел дәрәжәсеннән берәз түбәнрәк, шул исәптән 66 икътисадый актив кече һәм урта предприятие (2017 - 74 берәмлек), 341 шәхси эшмәкәр юридик зат оештырмыйча (2017 елда 336 берәмлек), шул исәптән 48 крестьян фермер хужалыгы.

Кече һәм урта эшмәкәрлек-бизнес секторы, нигездә, районның икътисади үсеш темпларын, сезнең территорияль продуктның структурасын һәм сыйфатын, халыкны эш белән тәэмин итү торышын һәм социаль тотрыклылыкны тәэмин итүне билгели.

2018 ел нәтижәләре буенча барлык төр тармакларның кече предприятиеләрендә 649 кеше эшли, бу узган ел дәрәжәсеннән берәз артыграк (2017 елда 642 кеше). икътисадтагы халыкның гомуми санында аларның өлеше 7,0 % тәшкил итә.

Кече предприятиеләрдә уртача хезмәт хакы 2018 ел нәтижәләре буенча 11481,6 сум тәшкил итте, бу 2018 ел дәрәжәсеннән 7,5% ка артыграк һәм Чирмешән районы буенча уртача айлык хезмәт хакы 60% ка кимрәк.

2018 елда Татарстан стат мәгълүматлары буенча кече эшмәкәрлек субъектларының әйләнеше 941 383, 7 мең сум тәшкил итте.

Чирмешән муниципаль районының берләштерелгән бюджетының салым һәм салым булмаган керемнәренең гомуми күләмендә кече һәм урта эшмәкәрлек өлеше 2018 елда 15, 0% тәшкил итте, тулай территорияль продуктта-16,7 % (бәяләү).

Район икътисадында кече һәм урта эшмәкәрлекнең роле һәм әһәмияте бик мөһим. Бу:

- яңа эш урыннары булдыру;
- базарда сәламәт конкуренция формалаштыру, товарларга һәм хезмәт күрсәтүләргә адекват бәя кую;
- барлык дәрәжәдәге бюджетларга керү;
- эре бизнес туры килмәгән нишаларны тулыландыру (халыкка көнкүреш хезмәтләре күрсәтү, вак опт, маркетинг).
- әмма кече һәм урта бизнес хужаларына даими рәвештә проблемалар һәм кыенлыklar белән очрашырга туры килә. Кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерүнең түбәндәге проблемалары бар:

- тиешле залог белән тээмин итү булмаганга, минималь кредит суммасының югары булуы аркасында, кредит рәсмиләштерү процедурасын катлаулылығы аркасында банк кредит ресурсларына керү чикләнгән булу;
- микрофинансированиенен түбән үсеш дәрәжәсе;
- кече һәм урта эшкурлыкка ярдәм итү һәм үстерү инфраструктурасы житәрлек дәрәжәдә үсмәгән булуы;
- продукция сыйфаты проблемалары һәм аны региональ, Россия һәм халыкара базарларга чыгару;
- квалификацияле кадрларга кытлык һәм һөнәри эзерлек дәрәжәсе житәрлек булмавы;
- энергетика ресурсларының югары бәясе (ягулык-майлау материаллары, электр энергиясе, газ...), бу продукциянең үзкыйммәте артуга китерә.
- коммерция перспективалары булган кече һәм урта эшкурлык субъектларының инновацион проектлары саны чикләнгән булуы;
- законнарда даими үзгәрешләр, зур салым кебек авыр йөкне һәм бухгалтерлык хисаплылығын төзү кыенлығы.

Шуңа күрә дәүләт эшмәкәрләргә ярдәм итәргә тиеш. Кече һәм урта эшкурлыкка ярдәм итүнең түбәндәге формалары бар:

- кече бизнесны ачуда һәм үстерүдә акчалата ресурсларны финанс белән тээмин итү (компенсация, субсидияләр, грантлар, ташламалы кредитлар);

- мөлкәт - эшмәкәрләргә дәүләт милкенән файдалану хокукында (жир кишәрлекләре, житештерү биналары) жир кишәрлекләре бирү;

- мәгълүмати-консультация-мәгълүмат системаларын формалаштыру, шулай ук бизнес алып бару мәсьәләләре буенча түләүсез консультацияләр (тренингләр һәм семинарлар, курслар);

- инфраструктура- бизнес алып бару өчен уңайлы шартлар формалаштыру;

- оештыру-күргәзмә чараларында һәм ярминкәләрдә катнашу;

Дәүләт ярдәм итәргә эзер булган өстенлекле юнәлешләр дип танылды:

- азык-төлек һәм сәнәгать житештерүе өлкәсе;
- айдалы казылмалар чыгару һәм эшкәртү;
- авыл хужалыгы;

- инновацияләр;
- көнкүреш, коммуналь хезмәтләр күрсәтү;
- сәламәтлек саклау;
- туризм, аерым алганда экотуризм;
- кунакханә бизнесы;
- халык һөнәрләре һәм ижаты.

Кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү һәм аны үстерү рәвешләренә берсе булып, район халкының үзмәшгульлек программасы катнашу мөмкинлегенә тора. Бу юнәлештә 2018 елда 4 кеше үз эшен башлап жибәрде. Йорт куяннары үрчәтү, шинонтаж, ландшафтны төзекләндерү, бьюти - хезмәтләр күрсәтү кебек эшчәнлек төрләре буенча финанс ярдәме 470,4 мең сум тәшкил иткән.

Районда КУЭ субъектларына ярдәм итүгә юнәлдерелгән барлык федераль һәм республика программалары уңышлы тормышка ашырыла: "Лизинг-Грант", яшь фермерларга ярдәм итү, авыл хужалыгы кулланучылар кооперативларын үстерү, микрофинанслау.

2018 елда яшь фермерларга ярдәм итү буенча дәүләт программасы буенча 7 эшмәкәр "Татарстан Республикасында авыл хужалыгы кулланучылар кооперациясен үстерү" программасы буенча 19, 1 миллион сумлык грантлар отты, бер эшмәкәр 8, 3 миллион сумлык грант отты.

Акчалар терлек симертү өчен яшь терлекләр, техника сатып алуга, жиләк-жимеш культуралары майданнарын арттыруга һәм авыл хужалыгы продукциясен эшкәртүне үстерүгә юнәлдерелгән иде.

Халыкның аз санлы һәм район үзәгеннән ерак торак пунктларда яшәүче көндәлек ихтыяж тауарлары белән тәмин итү, кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм итү максатыннан 2018 елда Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы бюджетыннан Чирмешән район үзәгеннән 11 км ераклыктагы азык-төлек товарларын транспортлауга тотылган чыгымнарның бер өлешен каплау өчен 2, 4 миллион сум күләмдә субсидияләр бүлеп бирелде.

Шулай ук 5 маршрут буенча Чирмешән муниципаль районы чикләрендә пассажирлар йөртүгә тотылган чыгымнарның бер өлешен каплауга транспорт комплексының кече предприятиеләренә субсидияләр бирелде. 2017 елда 1, 4 миллион сум бүлеп бирелгән иде.

Районда кече һәм урта предприятиеләр тарафыннан тәкъдим ителгән авыл хужалыгы тармагына ярдәм итү һәм аны үстерү өчен 2018 елда Татарстан Республикасы

Чирмешән муниципаль районына караган жирле бюджеттан өлешчә чыгымнарны каплауга 1, 6 миллион р төрле субсидияләр бүлеп бирелгән иде.

Милек ярдәме чараларын тормышка ашыру максатыннан, Чирмешән муниципаль районы Советының 13.12. 2017 ел №130 карары белән " Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ия булу һәм (яки) файдалануга тапшыру өчен билгеләнгән муниципаль мөлкәт исемлеге " (13. 12. 2018 ел №199 Совет карары белән кертелгән үзгәрешләре белән) расланды.

Бөлгенлеккә төшкәннән соң калган авыл хужалыгы предприятиеләрен хужалык мөлкәтеннән башка әйләнешкә кертү буенча эш алып барыла. Файдаланылмый торган мөлкәт буенча инвентаризация үткөрү эше дәвам итә. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына бирелгән мөлкәт исемлеге турында мәгълүмат Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының "Интернет" мәгълүмат - телекоммуникация челтәрендә урнаштырылган.

Эшмәкәрләр төркеме инициативасы белән, район Советы депутатлары ярдәме белән, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Советының 16. 07.2017 № 105 карары, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Советының 2014 елның 29 апрелендәге 219 номерлы "Чирмешән муниципаль районында эшчәнлекнең аерым төрләре өчен алдан йөкләнгән керемгә бердәм салым рәвешендә салым салу системасын гамәлгә кертү турында"гы карарына кертелгән үзгәрешләр (2016 ел 24 ноябрь №62 үзгәрешләр белән) , ә нәкъ менә оешмалар һәм шәхси эшмәкәрләр өчен эшмәкәрлек эшчәнлегенең билгеле бер төрләренә карата К2 база кеременең корректировкалау коэффициенты әһәмияте киметелүе белән, кабул ителде.

Эшмәкәрлек өлкәсендә база белемнәрен һәм күнекмәләрен мәктәптән формалаштырырга кирәк. 2016 елның маенда "Бизнес класс"белем бирү проекты старт алды. Проект потенциалы һәм яңа гына эшли башлаган эшкуарларны да, гамәлдәге бизнесны үстерүгә һәм аларның нәтижәләгән арттыруга да өйрәтүгә юнәлдерелгән.

Әлеге программада 2016 - 2018 елда Чирмешән районында 77 кеше катнашты. Татарстан Республикасы Эшкуарлыкка ярдәм итү үзәге, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитеты белән берлектә, ел саен "Бизнес - десант" семинарлары оештыра, анда Чирмешән районының барлык кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының 10% тан да ким булмаган өлеше катнаша.

"Эшмәкәрлек фабрикасы" республика проекты тормышка ашыру кысаларында район эшкуарлары ел саен оештырылучы семинарларда, мастер - классларда катнашалар.

Районда Эшкуарларның ижтимагый Советы һәм инициативалы эшмәкәрләр төркеме эшли. 2018 елда алар белән берлектә чаралар үткәрелде һәм бизнес өчен актуаль булган 45 мәсьәлә турында фикер алышынды. Эшмәкәрләр эшчәнлеген гамәлгә

ашыру урыны буенча күчмә очрашулар оештырыла, үстерелгән продукцияне жыю, әзерләү һәм сату буенча халык белән эш алып барыла, яшыләрне эшкуарлык өлкәсенә жәлеп итү максатында 9 -11 сыйныф укучылары белән очрашулар уздырыла.

Килеп туган мәсьәләләр буенча практик ярдәм күрсәтү максатында эшмәкәрлек мохите һәм жирле үзидарә органнарының үзара хезмәттәшлеге оештырыла. Дәүләт хакимияте органнары, ижтимагый оешмалар вәкилләрен чакырып очрашулар үткәрелә. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына мәгълүмат бирү максатында Чирмешән муниципаль районының рәсми сайтында "Кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өчен мәгълүмат" бүлеге оештырылды. Россия эшмәкәрлеге көнен бәйрәм итү кысаларында, Чирмешән районында 2016-2018 елларда "Район эшкуарлары" һәм "Хезмәт резервлары" командалары арасында мини- футбол буенча иптәшләрчә очрашулар оештырылды.

Территориаль үсеш схемалары, авыл жирлекләрен территориаль планлаштыру документлары, территорияләрне шәһәр төзелеше зоналаштыру документлары билгеләнгән тәртиптә сыйфатлы эшләнгән булу район инфраструктурасы үсешенә мәжбүри шарты булып тора.

Хәзерге вакытта 18 авыл жирлегеннән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре, территориаль планлаштыруның район схемасы, Чирмешән муниципаль районының 7 авыл жирлеге генераль планнары эшләнгән һәм расланган.

2016 елда жирлек Башкарма комитеты житәкчесе карары белән расланган Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы авыл жирлекләрен су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу схемалары эшләнә. Мәгълүмат Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының "Интернет" мәгълүмат - телекоммуникация челтәрендә урнаштырылган.

Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына оештыру ярдәме күрсәтү өлешендә Чирмешән район үзәгендә 2 атнага бер тапкыр ярминкәләр уздырыла. Барлыгы 2018 елда 22 ярминкә үткәрелде. Оператив мәгълүматлар буенча сатылган продукция суммасы 3584, 6 мең сум тәшкил итте.

Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының гомуми саныннан 39% ы сәүдә өлкәсендә, 20% ы - авыл хужалыгында, 12% ы - транспорт һәм элемент тармагында, 5% ы - сәнәгать производствосында, 5% ы төзелештә эшли.

Шәхси эшмәкәрләр тарафыннан сәүдә эшчәнлеге шәхси кибетләрдә һәм арендага алынган майданнарда алып барыла.

Районның кулланучылар базарына 200ләп ваклап сату кибете, 39 жәмәгать туклануы предприятиесе, 25 көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиесе керә. Район халкының сәүдә майданчыклары белән тәмин ителеше 2018 елда 1000 кешегә

исәпләгәндә 401, 3 квадрат метр тәшкил иткән, бу билгеләнгән нормативка карата 120% тәшкил итә.

Сәүдә предприятиеләренә тышкы кыяфәте үзгәрә: жиһазлар яңартыла, элмә такталарны эстетик бизәүгә зур игътибар бирелә. Шәхси эшмәкәрләр сатыла торган товарлар һәм күрсәтелә торган хезмәтләр ассортиментын киңәйтә.

Район кибетләренә төп өләше катнаш ассортиментта товарлар сата. Шулай ук ит продукциясе, ярымфабрикатлар сату, автомашиналарга запас частьләр сату, төзелеш һәм бизәү материаллары сату буенча махсулашкан кибетләр дә бар.

Бәяләү буенча 2018 елда товар әйләнешенә гомуми күләме 1278,4 миллион сум тәшкил итәчәк. Ваклап сату сәүдәсе әйләнеше структурасында азык - төлек товарларының чагыштырма авырлыгы-55%, азык-төлек булмаган товарларның 45% тәшкил итә. Сәүдә объектлары саны арта.

Авыл хужалыгы Чирмешан районының һәм тулаем дәүләтнең иң мөһим тармакларыннан берсе булып тора. Ул кешегә кирәкле продукция: куллану предметларын эшләү өчен төп азык-төлек һәм чимал бирә.

Районда авыл хужалыгы төрле типтагы предприятиеләр тарафыннан бирелгән. Бу җаваплылыгы чикләнгән җәмгыять, крестьян-фермер хужалыклары да, шәхси ярдәмче хужалыклар да. Авыл хужалыгы җирләренә гомуми мәйданы 83, 8 мең гектар тәшкил итә, шунның 72, 2 мең гектары сөрүлек җирләре. Бу тармакта 400гә якин кеше эшли, җаваплылыгы чикләнгән 9 җәмгыять һәм 48 крестьян - фермер хужалыгы эшли.

2018 елда авыл хужалыгын үстерүгә ярдәм итү өчен барлык дәрәжәдәге бюджетлардан 140 миллион сумнан артык субсидия бүлеп бирелде. Бу акчалар минераль ашламалар, ягулык - майлау материаллары, запас частьләр, бөртекле, кузаклы һәм азык культуралары орлыгы сатып алуга юнәлдерелгән иде. 2018 елда авыл хужалыгы оешмаларының акчалата табышы 810 миллион сум яки 2017 ел дәрәжәсенә карата 152% тәшкил итте, шул исәптән инвесторлар өләше, гомуми күрсәткечтән 63%. 2018 ел уңышы өчен чәчү мәйданы 56750 гектар тәшкил итте. Район буенча 2018 елда бөртеклеләренә уртача уңышы гектардан 28 центнер тәшкил итте.

Югары Кәминкә авылында 1 мең баш савым сыерга исәпләнгән терлекчелек комплексы төзелеше район терлекчелегендә зур инвестицион проектлар булып тора. Инвестиция проектының бәясе якинча 700 миллион сум тәшкил итә.

Лашман авыл җирлеге территориясендә эре мөгезле терлек сую һәм авыл хужалыгы продукциясен эшкәртү цехы төзелеше тәмамланды. 2018 елда пилмән, ит фаршы һәм башка ит ярымфабрикатлары җитештерү башланды. Казылык эшләнмәләре җитештерү планлаштырыла. Инвестицион проектның гомуми суммасы 49 миллион сумга якин тәшкил итә.

Чирмешән районының кече предприятиеләре известь оны, төрле фракцияләрдәге вак таш кебек продукция житештерүне жайга салган. Икмәк һәм икмәк-күмәч эшләнмәләре житештерү белән 5 кече эшмәкәрлек субъекты шөгылләнә.

2018 елның июнендә Чирмешән районының Лагерка авылында чишмә эчәр суын житештерү башланды. Чирмешән районы территориясендә тормышка ашырыла торган инвестицион проект белән дәүләт һәм муниципаль ярдәм күрсәтелә.

Хәзерге вакытта кече һәм урта предприятиеләр Чирмешән муниципаль районы икътисадының барлык тармакларында диярлек эшчәнлек алып бара.

Район житәкчелегенә төп бурычы-житештерү белән шөгылләнүче һәм яна эш урыннары булдыручы барлык формаларда эшмәкәрлеккә ярдәм итү.

Вак таш известь, яшелчә, жиләк-жимеш, чәчәкләр үстерү буенча теплица хужалыклары төзү, төзелеш материаллары (керамзит блоклар, термик блоклар, кирпеч, агач материаллары) житештерү, авыл хужалыгы тармагы продукциясен эшкәртү һәм сату өчен резерв булып тора.

Көнкүреш техникасын ремонтлау, химчистка, кием-салым тегү һәм аяк киемнәре ремонтлау кебек хезмәтләр күрсәтү өлкәсе дә житәрлек түгел.

Торак-сантехника жиһазларын төзү һәм ремонтлау буенча түләүле медицина хезмәтләре күрсәтүне киңәйтү актуаль булып тора.

Шулай ук бизнесны уңышлы үстерү өчен кече эшмәкәрлек субъектлары өчен кулай бәяләрдән, бигрәк тә авыл хужалыгы тармагында юридик һәм бухгалтерлык хезмәтләре күрсәтү зарурлыгы бар.

Жирле үзидарә органнары муниципаль дәрәжәдә билгеләнгән проблемаларны хәл итәргә, ә атап әйткәндә, кече һәм урта эшкуарлык субъектларының дәүләт ярдәменә төрле программаларында катнашуына мәгълүмати һәм консультация ярдәме күрсәтергә, салым ставкалары киметергә, продукцияне сатуны оештыруга ярдәм итәргә, муниципаль хезмәтләр күрсәткәндә административ киртәләргә киметергә, кече һәм урта эшкуарлык субъектларына, билгеле бер күрсәткечләргә ирешү шарты белән, эшмәкәрлек эшчәнлегенә гамәлгә ашыру белән бәйле чыгымнарны түләүгә муниципаль район өчен өстенлекле булган төрле субсидияләр бирү мөмкинлеген карарга. 30 яшькә кадәрге яшьләргә эшмәкәрлек эшчәнлегенә жәлеп итү, халыкны эш белән тәмин итүне үстерү актуаль булып тора. Икътисади актив халык арасында гына түгел, ә мәктәп яшеннән башлап, урта махсус уку йортларын да эшмәкәрлек идеясен популярлаштыруга игътибар бирергә кирәк.

III. Программаның максаты һәм бурычлары

"2019-2023 елларга Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү" муниципаль программасының максаты - кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү өчен уңай шартлар тудыру һәм Чирмешән муниципаль районының социаль-иқътисадый үсеше мәсьәләләрен хәл итүдә аның керткән өлешен арттыру.

Максатларны тормышка ашыру өчен түбәндәге бурычларны хәл итәргә кирәк :

1. Кече һәм урта эшқуарлыкка дәүләт ярдәме күрсәтүнең яңа формаларын булдыру һәм булган инфраструктурасын үстерү;

2. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары өчен финанс ресурсларыннан файдалану мөмкинлеген арттыру;

3. Эшмәкәрлекнең кадрлар потенциалын үстерү;

4. Житештерүне технологик яктан яңадан коралландыруга һәм сәнәгаттә кече һәм урта эшқуарлык субъектларының хезмәт житештерүчәнлеген арттыруга ярдәм итү, шулай ук авыл жирендә кече хужалыкларны тотрыклы үстерү өчен шартлар тудыру.

5. Иқътисадый актив халыкны эшмәкәрлек эшчәнлегенә жәлеп итү.

6. Инновацион һәм конкуренциягә сәләтле продукция житештерү өчен кирәкле технологияләр кертүгә ярдәм итү.

7. Кече һәм урта эшқуарлык субъектларына дәүләт хезмәтләре күрсәтүнең сыйфатын күтәрү, кече һәм урта эшқуарлык субъектларын норматив хокукый һәм консультация белән тәмин итү.

8. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары эшчәнлегенә мониторинг һәм мәгълүмати ярдәм күрсәтү.

9. Социаль эшқуарлыкны үстерүгә ярдәм күрсәтү.

IV. Программалы чаралар

2019-2023 елларга программа чаралары системасы кече һәм урта эшмәкәрлеккә мәгълүмати методик милек оештыру инфраструктурасына һәм финанс ярдәменә юнәлдерелгән гамәлләр булып тора.

Кече һәм урта бизнеска финанс кредит һәм мөлкәти ярдәм күрсәтү механизмнарын камилләштерү кысаларында федераль һәм республика дәрәжәсендә соңгы елларда аеруча кирәкле финанс ярдәме инструментлары каралган: жәлеп ителә торган кредитлар буенча банк процентлы ставкасының бер өлешен субсидияләү, гарантия фонды поручительлеге, үз бизнесларын ачу өчен грантлар.

Финанс ярдәменәң яңа продуктлары эшләү, жиһазлар һәм яңа технологияләр сатып алу патентлаштыруы белән бәйлә чыгымнарның бер өлешен каплау, шул исәптән лизинг буенча энергияне саклауга юнәлдерелгән чыгымнарны компенсацияләү, инновацияләр сатып алуга һәм кертүгә киткән чыгымнарны да кертәп, финанс ярдәменәң яңа формалары бар.

Күрсәтелгән ярдәм чаралары комплексы нигездә матди житештерү өлкәсендә эшчәнлек алып баручы кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына юнәлдерелгән.

"2019-2023 елларга Чирмешән муниципаль районында кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү" район максатчан программасының максатларына һәм бурычларына туры килә торган муниципаль дәрәжәдә программа чаралары исемлегә 1 нче кушымтада китерелгән.

V. Программаны ресурслар белән тәмин итү

Кече һәм урта эшкүарлыкка ярдәм күрсәтү буенча дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру өчен әлегә муниципаль программа белән билгеләнгән максатларга һәм бурычларны хәл итү өчен, республика һәм жирле бюджетларның средстволары кирәк.

Программаны финанслауның гомуми күләме 72 800 мең сум тәшкил итә, шул исәптән :

Татарстан Республикасы бюджеты чаралары 35 700 мең сум:

2019 елда-12 400 мең сум;

2020 елда - 11300 мең сум;

2021 елда – 400 мең сум;

2022 елда- 400 мең сум;

2023 елда- 400 мең сум;

Чирмешән муниципаль районы бюджеты 37 100 мең сум.

2019 елда-6 420 мең сум;

2020 елда – 11 420 мең сум;

2021 елда – 6 420 мең сум;

2022 елда- 6 420 мең сум;

2023 елда- 6 420 мең сум.

Программаны финанслау күләме фаразлау характерында һәм бюджетлар мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертәргә тиеш.

Программаны тормышка ашыруга еллар буенча бүлеп һәм финанслау чыганагы белән жыелма финанс чыгымнары 2 нче кушымтада китерелгән.

VI. Программаны тормышка ашыру нәтижәлелегенә көтелгән бәя

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеге түбәндәге күрсәткечләр белән характерлана :

1. Чирмешән муниципаль районы территориясендә эшчәнлек алып баручы кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары саны.

2. Шәхси эшмәкәрләрне исәпкә алып, кече һәм урта предприятиеләрдә эшләүчеләр саны (шул исәптән, үзмәшгуль гражданның легальләшүе).

3. Тулаем территориаль продуктның гомуми күләмендә кече һәм урта эшмәкәрлек өлеше.

4. Кече предприятиеләрнең продукция (хезмәт күрсәтүләр) әйләнеше (микрпредприятиеләрне дә кертеп).

5. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары гына катнашкан очракта, муниципаль заказчыларның сатып алу өлеше.

6. Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының тупланма бюджетында салым һәм салым булмаган керемнәрнең гомуми күләмендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларыннан салым һәм салым булмаган керемнәр өлеше.

Программаны гамәлгә ашыруның төп индикаторларын һәм нәтижәлелеге күрсәткечләрен исәпләү өчен дәүләт статистикасы Федераль хезмәтенең Территориаль органы мәгълүматлары, Чирмешән муниципаль районы предприятиеләре, оешмалары, учреждениеләреннән алынган мәгълүматлар, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының бердәм реестры мәгълүматлары кулланыла.

Район максатчан программасын тормышка ашыруның мөһим максатчан индикаторларының һәм нәтижәлелеге күрсәткечләренең динамикасы 3 нче кушымтада китерелгән.

VII. Программаны тормышка ашыру белән идарә итү системасы

Эшчәнлекнең ведомствоара координациясен, программаны тормышка ашыруны агымдагы идарә итүне һәм тикшереп торуну, программа чаралары исемлеген, максатчан индикаторлар һәм программаның нәтижәлелеге күрсәткечләрен, чаралар буенча чыгымнары программаның төп төзүчесе - Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитеты уздыра.

Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесенәң 14.03.2016 елда 143 нче номерлы карары белән Чирмешән муниципаль районы эшмәкәренәң иҗтимагый Советы расланды.

Советның төп бурычларыннан берсе-эшқуарлык структуралары һәм жирле үзидарә органнары арасында хезмәттәшлек, эшқуарлыкка ярдәм һәм аны үстерү проектларын һәм программаларын эшләү һәм тормышка ашыруда катнашу, эшқуарларны Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының социаль-икътисадый үсеше программаларын гамәлгә ашыруга җәлеп итү.

"2019-2023 елларга
Татарстан Республикасы
Чирмешән муниципаль районында
кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү "
муниципаль программасына
1 нче кушымта.

**"2019-2023 елларга Татарстан Республикасы Чирмешән районында кече һәм
урта эшмәкәрлекне үстерү "муниципаль программасының**

төп чаралары.

Чараның эчтәлегенә	Чараларны үтәүнең нәтижәлелегә.	финанслауның чыганагы һәм күләме (мең сумнардан)	Үтәү вакыты (еллар)	Жаваплы башкаручылар.
1.Кече эшмәкәрлекне нәтижәле үстерү өчен хокукый базаны камилләштерү һәм административ киртәләрне киметү				
Эшчәнлекләренә икътисади һәм салым потенциалы анализын керттеп, Чирмешән муниципаль районының кече һәм урта эшкәрлек субъектлары турында мәгълүматлар базасын алып бару	Чирмешән муниципаль районының социаль-икътисади үсешендә эшмәкәрлек роле турында хәбәрдарлыкны арттыру.	Финанслаудан башка.	Даими рәвештә	Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитетының территорияль үсеш бүлегенә.

Кече һәм урта эшкәрлек өлкәсендә закон һәм норматив - хокукый актлар проектларына кушымталарны эзәрләү,	Кече эшмәкәрлекне үстерүнең хокукый базасын камилләштерү, кече һәм урта эшкәрлекне	Финанслаудан башка.	2019 - 2023	Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитетының
---	--	---------------------	-------------	--

гамәлдәге норматив - хокукий актларга үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында тәкъдимнәр әзерләү	үстерүнең нәтижәлеген арттыру			территориаль үсешеннән Чирмешән муниципаль районында эшмәкәрлеккә ярдәм итү үзәгенең төбәк вәкиле (киләшү буенча).
Кече һәм урта эшкуарлык үсешенә комачаулаучы административ киртәләрне бетерү	Мониторинг, муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең административ регламентларына үз вакытында үзгәрешләр кертү, кече һәм урта эшкуарлык субъектлары эшчәнлеген үстерү юлында административ киртәләрнең тискәре йогынтысын киметүгә бәйле проблемаларны хәл итү буенча тәкъдимнәрне жыю, анализлау, гомумиләштерү	Финанслаудан башка.	2019 - 2023	Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитеты, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре Палатасы, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Финанс - бюджет палатасы, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитетының МКУ "Мәгариф бүлеге" бүлекләре
Дәүләт һәм муниципаль контролен гамәлгә ашырганда кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының хокукларын яклау	12/12/2008 елгы 294-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә кече һәм урта эшкуарлык субъектлары эшчәнлеген дәүләт һәм муниципаль контрольнең вәкаләтле органнары үткәргән вакытта законнарны үтәүне тәмин итү	Финанслаудан башка.	2019 - 2023	Чирмешән район прокуратурасы (киләшү буенча), ТР Чирмешән муниципаль районы эшмәкәрләренең Ижтимагый Советы (киләшү буенча), Чирмешән муниципаль районында эшмәкәрлеккә ярдәм итү үзәгенең төбәк вәкиле (киләшү буенча)
Чирмешән муниципаль районының инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыручы документларын эшкәртү,	Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль район уңай инвестицион	Финанслаудан башка.	2019 - 2023	Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитеты бүлекләре,

раслау һәм рәсми сайтта урнаштыру	климатын тәэмин итү			Жир һәм мөлкәт палатасы
2.Кече һәм урта эшкуарлык секторында финанс ресурсларыннан файдалану мөмкинлеген арттыру.				
Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына дәүләт ярдәме өләшкәндә чараларны гамәлгә ашыруда дәүләт хакимиятенәң федераль һәм республика структураларына булышлык күрсәтү	Эшмәкәрлеккә үстерүгә юнәлдерелгән федераль һәм республика программаларында катнашучы кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары санын арттыру	Финанслаудан башка.	2019 - 2023	Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлегә, "Чирмешән районы халыкны эш белән тәэмин итү үзәге" ДКУ Чирмешән муниципаль районында эшмәкәрлеккә ярдәм итү үзәгенәң төбәк вәкиле (киләшү буенча).
Чирмешән муниципаль районы территориясендә кече һәм урта эшкуарлык субъектлары өчен финанс ресурсларыннан файдалану мөмкинлеген арттыру максатыннан эшкуарлык жәмәгәтчеләгә белән эшләүче коммерция банкларының очрашуларын оештыру	Кече һәм урта эшкуарлык секторында финанс ресурсларының һәркем өчен мөмкин булуын арттыру	Финанслаудан башка.	2019 - 2023	Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлегә, Чирмешән муниципаль районы территориясендә эшләүче коммерция банклары, Чирмешән муниципаль районында эшмәкәрлеккә ярдәм итү үзәгенәң төбәк вәкиле (киләшү буенча).
Чирмешән район үзәгеннән 11 чакрымнан артык арага азык-төлек товарларын транспортлауга тотылган чыгымнарның бер өләшкәндә каплауга субсидияләр түләү	Кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү, халыкның аз санлы һәм район үзәгеннән ерак урнашкан торак пунктларда яшәүче көндәлек ихтыяж тауарлары белән	Жирле бюджет/ 12 000,00	2019 - 2023	Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы башкарма комитеты], Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының Финанс - бюджет палатасы.

	тәэмин итү ихтыяжын канәгатъләндерү			
Транспорт комплексының кече һәм урта предприятиеләренә пассажирлар ташыган өчен тотылган чыгымнарның бер өлешен каплауга субсидияләр түләү.	Кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү халыкның жирле үзидарә органнары эшчәнлегеннән канәгат булуын арттыру	Республика а бюджеты/ 15 700,00	2019 - 2023	Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы башкарма комитеты, Чирмешән муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы.
Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының авыл хужалыгы тармагы кече һәм урта предприятиеләренә авыл хужалыгы продукциясен житештерү һәм эшкәртү өлкәсендәге чыгымнарының бер өлешен каплау өчен субсидияләр түләү	Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының авыл хужалыгы тармагы предприятиеләренә кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм күрсәтү.	Жирле бюджет/ 20 000,00	2019 - 2023	Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы башкарма комитеты, Чирмешән муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы.
Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районында кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына район икътисадының өстенлекле юнәлешләрен үстерүгә ярдәм итү максатларында жир кишәрлекләре, торак булмаган биналар белән тәэмин итүдә булышлык күрсәтү	Район икътисадының өстенлекле юнәлешләрен үстерү, шул исәптән хужасыз объектларны милек исемлеге нигезендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына бирү өчен әйләнешкә кертү һәм аларны куллану исәбенә дә	Финансладан башка	2019 - 2023	Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлеге.
Муниципаль заказны үтәүгә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларын жәлеп итү	Муниципаль заказда катнашучылардан башка кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының өлеше артуны тәэмин итү	Финансладан башка	2019 - 2023	Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлеге, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль

				районы Башкарма комитетының муниципаль заказ бүлеге.
Районда кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү өчен уңай шартлар тудыру максатларында салым ставкаларының сыгылмалы системасы куллану	Кече бизнес субъектлары эшчәнлеге өчен оптималь салым мөхите булдыру. Район икътисадының өстенлекле тармакларында үз эшчәнлеген гамәлгә ашыручы кече эшмәкәрлек субъектларын стимуллаштыру. Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районында кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының гомуми санын арттыру.	Финанслаудан башка	2019 - 2023	Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлеге, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы эшкуарларның Ижтимагый Советы, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының финанс - бюджет палатасы, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Советы.
Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы территориясендә урнашкан шәхси сәнәгать майданчыкларын һәм агросәнәгать паркларын нәтижәле үстерүгә булышлык күрсәтү	Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы, шәхси сәнәгать майданчыклары һәм агросәнәгать парклары территориясендә яңа производстволар һәм яңа эш урыннары булдыру, кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары санын арттыру.	Жирле бюджет / 5 000, 00	2020	Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитеты, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районының финанс - бюджет Палатасы, Чирмешән муниципаль районында эшмәкәрлеккә ярдәм үзәге вәкиле (киләшү буенча).
3.Эшмәкәрлекне популярлаштыру һәм аның социаль эһәмиятен пропагандалау				
Жирле массакүләм мәгълүмат чаралары аша эшмәкәрлекне актив пропагандалау,	Чирмешән муниципаль районы территориясендә кече һәм урта эшкуарлыкны	Жирле бюджет/ 100,00	2019 - 2023	Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма

<p>потенциаль эшкуарларны, яшьләрне эшмәкәрлек эшчәнлегенә нигезләренә өйрәтү буенча республика программалары белән хезмәттәшлек итү юлы белән эшмәкәрлекне популярлаштыру ("Эшкуарлык фабрикасы", "Бизнес - Десант" семинарлары).</p>	<p>үстерү, яшьләрне эшкуарлык мохитенә жәлеп итү.</p>			<p>комитетының территорияль үсеш бүлеге, "Татмедиа" ААЖ, "Безнен Чирмешән" газетасы редакциясе, Чирмешән муниципаль районында эшмәкәрлеккә ярдәм итү Үзәгенә төбәк вәкиле (киләшү буенча)</p>
<p>Кече һәм урта эшкуарлык субъектлары күргәзмә, ярминкәләрдә, конкурсларда катнашуга чакырыла.</p>	<p>Эшмәкәрлекне үстерүгә ярдәм итү, эшкуарлык субъектларының алдынгы эш тәҗрибәсен тарату, районның социаль - икътисадый үсешендә кече һәм урта эшмәкәрлекнең ролен һәм әһәмиятен пропагандалау, сату базарларын киңәйтү</p>	<p>Финанслаудан башка</p>	<p>2019 - 2023</p>	<p>Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитеты, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Эшкуарларның Ижтимагый советы, Чирмешән муниципаль районында эшмәкәрлеккә ярдәм итү Үзәгенә төбәк вәкиле (киләшү буенча)</p>
<p>4. Кече һәм урта эшкуарлыкка мәгълүмати-консультацион ярдәм күрсәтү</p>				
<p>Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына, социаль эшкуарлык объектларына, үзмәшгуль гражданнарга Мәгълүмати-консультацион ярдәм күрсәтү, эшкуарлык эшчәнлеген алып бару мәсьәләләре буенча адреслы ярдәм күрсәтү максатында "түгәрәк" өстәлләр, семинарлар, конференцияләр үткәрү</p>	<p>Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларының мәгълүматлы булуын арттыру, шәхси эшмәкәрләрне исәпкә алып, кече һәм урта предприятиеләрдә мәшгульләр санын арттыру (шул исәптән үзмәшгуль гражданнарны легальләштерү).</p>	<p>Финанслаудан башка</p>	<p>2019 - 2023</p>	<p>Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитетының территорияль үсеш бүлеге, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы эшмәкәрләренә Ижтимагый советы, Чирмешән муниципаль районында эшмәкәрлеккә ярдәм итү Үзәгенә төбәк вәкиле (киләшү буенча).</p>

<p>Татарстан Республикасы Эшқуарлыкка ярдәм итү фонды қаршындағы социаль өлкәдә инновацияләр үзәге проектларына, мәгариф программаларында, конкурсларда, проектларда қатнашуга ярдәм итү максатларында социаль эшқуарлык субъектларына мәғълүмати - аналитик, консультацион һәм оештыру ярдәме күрсәтү</p>	<p>Социаль эшқуарлыкны популярлаштыру</p>	<p>Финанслаудан башка</p>	<p>2019 - 2023</p>	<p>Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлеге, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы эшмәкәрләренә Иҗтимагый советы, Чирмешән муниципаль районында эшмәкәрлеккә ярдәм итү Үзәгенә төбәк вәкиле (киләшү буенча).</p>
--	---	---------------------------	--------------------	--

"2019-2023 елларга
Татарстан Республикасы
Чирмешән муниципаль районында
кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү "
муниципаль программасына
2 нче кушымта

**Программаны тормышка ашыруга финанслау елына һәм финанслау
чыганагына жылма финанс чыгымнары**

Программаны финанслауның гомуми күләме 72 800, 00 мең сум тәшкил итә, шул исәптән :

Татарстан Республикасы бюджеты акчасы - 35 700 мең сум;

Чирмешән муниципаль районы бюджеты акчасы - 37 100 мең сум.

(мең сумнарда)

Ел	Республика бюджеты акчалары	Чирмешән муниципаль районның бюджетакчалары
2019	12 400	6 420
2020	11 300	11 420
2021	4 000	6 420
2022	4 000	6 420
2023	4 000	6 420

"2019-2023 елларга
Татарстан Республикасы
Чирмешән муниципаль районында
кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү "
муниципаль программасына
3 нче кушымта

**“2019-2023 елларга Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль
районында кече һәм урта эшкүарлыкны үстерү” муниципаль программасын
гамәлгә ашыруның мөһим максатчан индикаторлары һәм нәтижәләлеге**

күрсәткечләре динамикасы

№	Күрсәткеч	2018 (бәя)	2019 (прогноз)	2020 (прогноз)	2021 (прогноз)	2022 (прогноз)	2023 (прогноз)
1	Чирмешән муниципаль районы территориясендә эшчәнлек алып баручы кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары саны (берәмлекләдә)	407	412	417	422	427	432
2	Шәхси эшмәкәрләрне исәпкә алып, кече һәм урта предприятиеләрдә эшләүчеләр саны, шул исәптән үзмәшгуль гражданны (кеше) легальләштерү.	1325	1576	1605	1634	1663	1692
3	Тулаем территориаль продуктның гомуми күләмендә кече һәм урта эшмәкәрлек өлеше (%).	16,7	17,00	17,50	18,00	18,50	19,00
4	Кече предприятиеләрнең продукция (хезмәт күрсәтүләр) әйләнеше (микропредприятиеләрне дә кертеп) (мең сумнарда).	941 383,7	980 921,8	103 585, 4	1109399,0	1190385, 1	1285615,9

5	Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары гына катнашкан очракта, муниципаль заказчыларның сатып алу өлеше.	29,2	30	31	32	33	34
6	Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы, берләштерелгән бюджетта салым һәм салым булмаган керемнәрнең гомуми күләмендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларыннан салым һәм салым булмаган керемнәр өлеше (%).	15,0	16,9	17,5	18,9	19,5	20,00